

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

силабус навчальної дисципліни

ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Французька мова і література, англійська мова, переклад»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно), перша – французька

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри французької філології
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Технології викладання фахових дисциплін у вищій школі
Викладач (-і)	Білас Андрій Андрійович
Контактний телефон викладача	0957040089
Е-mail викладача	bilas.andriy@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	щовівторка, о 15.00 год., ауд. 821 або на платформі zoom за лінком: https://zoom.us/j/2723886639?pwd=RIprQ0xiclFvcnZabU1Bd3doWmh2dz09
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є система сучасних педагогічних знань про теоретичні основи і практичні механізми створення та експлуатації мовного матеріалу у процесі викладання філологічних дисциплін у рамках ОП «Французька мова і література, англійська мова, переклад»</p> <p>Курс «Технології викладання фахових дисциплін у вищій школі» - важливий етап у формуванні педагогічної майстерності студента-філолога. Адже основним фахом студента-магістра з французької мови є викладання у закладах вищої школи, тому курс зможе ознайомити студентів з особливостями вивчення філологічних дисциплін у вищій школі; плануванням, видами робіт при вивченні філологічних дисциплін у вищій школі (лекції, практичні заняття); з формами контролю засвоєння вивченого матеріалу (заліки, іспити, колоквіуми, тощо). У результаті магістр-філолог умітиме застосовувати традиційні та інноваційні принципи та методи у процесі викладання філологічних дисциплін у вищій школі, аналізувати компетентності у процесі викладання фахових дисциплін, підготувати лекцію і провести її; підготувати практичне заняття і провести його.</p> <p>Зміст:</p> <p>Вироблення у студентів уміння застосовувати традиційні та нетрадиційні методи навчання, планувати заняття з філологічних дисциплін, укладати конспекти лекцій з філологічних дисциплін у вищій школі; готувати матеріали для проведення практичних занять з філологічних дисциплін; навчити студентів складати білети та завдання для контрольних робіт і колоквіумів, тестові завдання.</p> <p>Навчальний процес передбачає лекції, практичні заняття, самостійну роботу. Підготовка до практичного заняття складається з двох етапів. На першому студент-філолог знайомиться із системою запитань та вивчає основний теоретичний матеріал. Опрацювання наукових відомостей та ознайомлення з методичними засадами, закладеними в працях із лінгводидактики, - важливий етап для формування теоретичного підґрунтя майбутньої професійної діяльності. Робота з рекомендованою літературою вчить виявляти, критично осмислювати та творчо використовувати кращі надбання педагогічного досвіду.</p> <p>Другий етап - виконання практичних завдань, основне призначення яких навчити свідомо набувати власного досвіду у процесі викладання української мови у вищій школі. На практичному занятті магістранти формують навички застосовувати загальні й часткові дидактичні методи та прийоми в навчанні у вищій школі, обирати відповідні форми роботи, оцінювати їхню ефективність, що надалі повинно забезпечити вдосконалення професійної майстерності. Практичні завдання побудовано на засадах творчого підходу,</p>	

з урахуванням можливостей залучення здобутих теоретичних знань.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета: Формування загальних та фахових компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків педагогічного та інноваційного характеру в галузі методики викладання фахових дисциплін у вищій школі: ознайомити студентів з особливостями вивчення філологічних дисциплін у вищій школі; плануванням, видами робіт при вивченні філологічних дисциплін у вищій школі (лекції, практичні заняття); з формами контролю засвоєння вивченого матеріалу (заліки, іспити, колоквиуми, тощо).

Цілі: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення педагогічних досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, у діяльності, пов'язаній з проблематикою викладання фахових дисциплін у вищій школі, організацією успішного викладання фахових дисциплін французькою мовою: розширення знань студентів із загального до професійного рівня зі сучасним станом викладання фахових дисциплін іноземною мовою; розвиток навичок практичного підходу до методичних та теоретичних положень робіт закордонних та вітчизняних дослідників технологій викладання фахових дисциплін іноземною мовою.

Завдання, аналізувати форми навчання фахових дисциплін у вищій школі; формувати творчі та дослідницькі уміння і навички (діагностичні, прогностичні, організаційні, комунікативні), мовленнєву компетентність; виробити у студентів уміння планувати заняття з фахових дисциплін іноземною мовою, укладати конспекти лекцій з фахових дисциплін іноземною мовою у вищій школі; готувати матеріали для проведення практичних занять з фахових дисциплін іноземною мовою; дослідити модульно-рейтингової системи навчання у вищій школі; види самостійної роботи у вищій школі; форми контролю за навчальним процесом у вищій школі.

4. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6. Здатність спілкуватися двома іноземними мовами.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їхніх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 9. Володіння методами та формами викладання іноземної мови у закладах вищої освіти; розуміння основних функцій та завдань викладача в умовах впровадження багатомовної освіти та європейської інтеграції.

ФК 10. Уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології навчання французької мови та літератури, другої іноземної мови, перекладу у професійній діяльності.

5. Програмні результати навчання

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20 год.
практичні заняття	10 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
2-й	035 Філологія	I-й	Обов'язкова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год		
	Лекція	Практичне заняття	сам. роб.
Тема 1. <i>Методика фахових дисциплін як наукова дисципліна. Зміст, структура курсу.</i>	2		5
Тема 2. <i>Навчальний (освітній) процес у закладі вищої освіти.</i>	2	2	5
Тема 3. <i>Методи навчання фахових дисциплін філологічного спрямування у вищій школі. Технологія навчання.</i>	2		5
Тема 4. <i>Лекція у вищій школі. Основні види навчальних занять у вищій школі. Функції, сутність, дидактична мета і загальна будова лекційного</i>	2		5

<i>заняття з фахових дисциплін французькою мовою.</i>			
Тема 5. <i>Практичне заняття у вищій школі. Основні види навчальних занять у вищій школі. Функції, сутність, дидактична мета і загальна будова практичного заняття з фахових дисциплін французькою мовою.</i>	2	2	5
Тема 6. <i>Форми контролю в процесі навчання фахових дисциплін філологічного напрямку у вищій школі. Модульний контроль знань, особливості. Семестровий контроль..</i>	2	2	5
Тема 7. <i>Оцінювання знань і умінь студентів. Модульно-рейтингова система оцінювання. Уніфікована шкала оцінювання студентів за системою ECTS та національною системою Державна атестація студентів рівнів бакалавра та магістра. Організація проведення державних кваліфікаційних іспитів.</i>		2	5
Тема 8. <i>Особливості дистанційного викладання фахових дисциплін французькою мовою. Електронні засоби, мережевий сервіс. Хмарні сервіси у вивченні фахових дисциплін французькою мовою.</i>		2	5
Тема 9. <i>Формування методичної та професійної компетенцій майбутнього викладача фахових дисциплін французькою мовою.</i>		2	5
Тема 10. <i>Нетрадиційні технології у викладанні фахових дисциплін французькою мовою.</i>		2	5
Тема 11. <i>Методика підготовки викладача до лекції, практичного заняття з фахових дисциплін французькою мовою.</i>		2	5
Тема 12. <i>Основи педагогічного спілкування. Формування комунікативних вмінь майбутнього викладача на основі проблемних педагогічних ситуацій.</i>		2	5
ЗАГ.	20	10	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. По закінченні курсу студенти отримують залік на підставі оцінок, отриманих на практичних заняттях. Передбачено три лабораторні роботи, кожна з яких оцінюється в 20 балів. Передбачена також підсумкова контрольна робота (тестування), за яку студенти отримують максимально 30 балів.		
Вимоги до письмової роботи	Три лабораторні роботи передбачають індивідуальний творчий аналіз навчального матеріалу за власним вибором на основі розглянутих на лекціях і практичних заняттях положень дидактики фахових дисциплін у вищій школі. Тематика лабораторної роботи обирається студентами самостійно й індивідуально. Передбачене виконання наукового		

	дослідження у межах самостійної роботи студентів (максимум 15 балів)
Практичні заняття	<p>Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою.</p> <p>Основними критеріями оцінювання навчальної діяльності студентів є її систематичність, активність і результативність. Показниками систематичності навчальної діяльності є відвідування студентами лекційних та практичних занять з курсу та своєчасне виконання навчальних і контрольних лабораторних робіт. Активність студента на практичних заняттях визначається якістю підготовки до нього і рівнем виконання практичних завдань. Показником результативності є правильність виконання на практичних заняттях усіх видів робіт (зокрема, контрольних), ґрунтовність опрацювання тем для самостійного вивчення, а також участь у науково-дослідній роботі.</p> <p>При виставленні підсумкової оцінки враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних годин та при виконанні завдань для самостійної роботи.</p>

8. Політика навчальної дисципліни

Курс викладається французькою та українською мовами.

Максимальна сума балів, яка присвоюється студентові/студентці за курс, становить 100 балів.

При виставленні заліку (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних занять, при виконанні індивідуальних письмових завдань, а також бали за тематичні лабораторні роботи. Не допускається користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, а також списування та плагіат при виконанні письмових завдань. Студенти мають право відпрацювати пропущені практичні заняття у письмовій формі.

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn та виконанням трьох письмових завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>.

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udemy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>.

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю № 2.

На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні індивідуальних письмових робіт.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати фідбек щодо якості викладання дисципліни <https://forms.gle/tNVZEkRtJ6sQyAAR9>.

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/>.

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за покликанням: [https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/](https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/).

8. Рекомендована література

Основна література

1. Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти : монографія / відп. за вип. М.М.Сідун, Т.К.Полонська. – Мукачево : МДУ, 2018. – 342 ст. <https://core.ac.uk/download/pdf/158553946.pdf>
2. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу як спеціальності : Підручник для студ. вищих заклад. освіти за спеціальністю “Переклад” / Л.М.Черноватий. — Вінниця : Нова Книга, 2013. — 376 с.
3. Підручна З. Ф. Теоретичні основи професійної комунікативної компетентності майбутніх перекладачів . Вісник Черкаського національного університету. Серія : Педагогіка, 2008. – Вип. 108. – С. 99-104.
4. П'ятакова Г.П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі. Навчально - метод. посібник. – Львів, 2008.
5. Лінгводидактичні аспекти навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах: Матеріали міжнародної науко-во-практичної конференції. – Тернопіль : ТАНГ, 2004. – 225 с.
6. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 360 с.

Додаткова література

1. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. 2-ге вид., доп.-К.: Академвидав, 2010. 456 с.
2. Інноваційні технології мовної підготовки студентів ЗВО: збірник матеріалів VII Всеукраїнського науково-практичного вебінару з міжнародною участю (24 березня 2021 р.) / за заг. ред. Т.В. Литнєвої. – Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2021. – 94 с.
3. Новак І.М. Інтерактивні методи навчання іноземних мов у закладах вищої освіти / І. М. Новак // Інноваційна педагогіка. - 2021. - Т. 1. № 32. - С. 121-125.
4. Кудря М. Сучасні методики викладання іноземних мов у вищій школі. Директор школи, ліцею, гімназії. Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського

освітнього простору. № 6. Кн. 2. Том III (81). К.: Гнозис, 2018. pp. 222-230.

<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/40291/>

https://www.researchgate.net/publication/356835673_SUCASNI_METODIKI_VIKLADANNYA_INOZEMNIH_MOV_U_VISIJ_SKOLI_UKRAINI

Викладач: Білас А.А., доцент кафедри французької філології